

DORPSVISIE GARYP

juni 2006

Inhoudsopgave		blz.
1.	Inleiding	1
2.	Sociale aspecten m.b.t. het plezierig wonen.	1
	2.1 Huidige situatie.	1
	2.2 De leeftijdsopbouw	2
	2.3 Verenigingen.	3
	2.4 De middenstand.	3
	2.5 Recreatie.	4
	2.6 Gewenste situatie/ visie.	4
	2.6.1 Ontbreken van huisvestingsvoorzieningen voor meerdere groepen.	4
	2.6.2 Knelpunt: weinig faciliteiten voor jongeren	4
	2.6.3 Knelpunt: het behouden van de middenstand.	5
	2.6.4 Knelpunt: meer aandacht voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden	5
3.	Fysieke aspecten m.b.t. de ruimtelijke ontwikkeling.	5
	3.1 Gewenste situatie.	5
	3.1.1 Als Garyp een vitaal dorp wil blijven zijn er meer inwoners nodig.	5
	3.1.2 Er zijn onvoldoende woningen voor jongeren en jonge gezinnen/ ouderen 55+.	6
	3.1.3 Garyp is een aantrekkelijk dorp voor ouderen om in te blijven wonen.	6
	3.1.4 Er moeten meer bedrijven in Garyp komen.	6
	3.1.5 Versterking lintbebouwing.	7
4.	Verkeers- en bereikbaarheidsproblematiek onderhoud wegen en verkeersveiligheid	8
	4.1 Huidige situatie.	8
	4.1.1 Bereikbaarheid.	8
	4.1.2 Onderhoud wegen.	8
	4.1.3 Parkeren.	8
	4.1.4 Toegankelijkheid.	9
	4.1.5 Verkeersveiligheid.	9
	4.1.6 Enge plekken.	9
	4.2 Gewenste situatie	10
	4.2.1 Bereikbaarheid	10
	4.2.2 Onderhoud wegen.	10
	4.2.3 Parkeren.	10
	4.2.4 Toegankelijkheid.	10
	4.2.5 Verkeersveiligheid.	10
	4.2.6 Enge plekken.	11
	4.3 Actiepunten en prioriteiten.	11
	4.3.1 Bereikbaarheid.	12
	4.3.2 Onderhoud wegen.	12
	4.3.3 Parkeren.	12
	4.3.4 Verkeersveiligheid.	13
	4.3.5 Enge Plekken.	14
5.	Overlast Sonac.	14
	5.1 Huidige situatie.	14
	5.2 Gewenste situatie.	14
6.	Recreatie	14
	6.1 Huidige situatie.	14
	6.2 Gewenste situatie.	14
	6.3 Voorstellen in de maak of in de toekomst nader uitgewerkt.	16
	6.4 Actiepunten en prioriteiten.	16

Dorpsvisie Garyp

1. Inleiding

In het voorjaar van 2005 is in samenwerking met de buurtverenigingen een belevingsonderzoek gehouden. Door middel van groepsgesprekken is geïnventariseerd wat de inwoners van Garyp vinden van het wonen, werken en leven in ons dorp.

De begeleiding en verwerking van de resultaten is uitgevoerd door de stagiaire van de Feriening Lytse Doarpen, Anke Noordmans. Het daarvan opgemaakte rapport, Belevingsonderzoek, d.d. juni 2005 is gebruikt als input voor het opmaken van de Dorpsvisie d.d. juni 2006. Met dank aan Anke en haar stagecoördinator Klaas Hallema.

Voor het uitwerken van de dorpsvisie zijn 3 werkgroepen ingesteld en is gevraagd om de visie 2020 nader uit te werken. In het thans voor u liggend rapport Dorpsvisie Garyp is de huidige situatie samengevat. Hierbij is gebruik gemaakt van de resultaten van de groepsgesprekken. Vervolgens heeft men de gewenste situatie nader beschreven en zijn knelpunten/ verbeterpunten of actiepunten geformuleerd. Voor de knelpunten zijn voor zover mogelijk oplossingen bedacht en daaraan zijn in volgorde van mogelijkheden prioriteiten toegekend.

De werkgroepen zijn als volgt ingedeeld en bemenst:

-SOCIALE ASPECTEN OVER HET PLEZIERIG WONEN

Jan Sytsema, Jan Bijlsma, Joop de Graaf, Margreet Wijmenga.

-DE MEER FYSIEKE ASPECTEN OVER DE RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

Gjalt Benedictus, Sis Spoelstra, Simon Mulder, Maaïke Doppenberg, Foekje van der Molen.

-DE VERKEERS- EN BEREIKBAARHEIDSPROBLEMATIEK

Wietse Haanstra, Nel de Boer, Auke van der Vliet, Gjalt Faber.

2 Sociale aspecten m.b.t. het plezierig wonen.

2.1 Huidige situatie.

De resultaten uit het belevingsonderzoek vertonen het volgende beeld van de huidige situatie.

	Aantal eens	percentage
Garyp biedt voldoende voorzieningen om in het dagelijks levensonderhoud te kunnen voorzien.	125	89,3
Het onderwijs voldoet aan de vraag van de inwoners	112	89,6
De betrokkenheid tussen de bewoners onderling is groot	111	86,0
Het verenigingsleven is bloeiend met veel vrijwilligers	115	87,8
In de omgeving van Garyp zijn genoeg mogelijkheden om te recreëren	126	90,6
Garyp is kindvriendelijk en heeft voor de jongelui voldoende mogelijkheden	74	56,9
De kerk heeft een belangrijke rol in Garyp	117	91,4

Zijn er voldoende plekken voor verschillende leeftijdsgroepen om elkaar te ontmoeten?

leeftijdsgroep	voldoende aantal	percentage	onvoldoende	percentage
4-12	91	85,0	16	15,0
13-16	43	40,6	63	59,4
17-21	67	72,4	29	27,6
22-64	106	93,0	8	7,0
65+	98	88,3	13	11,7

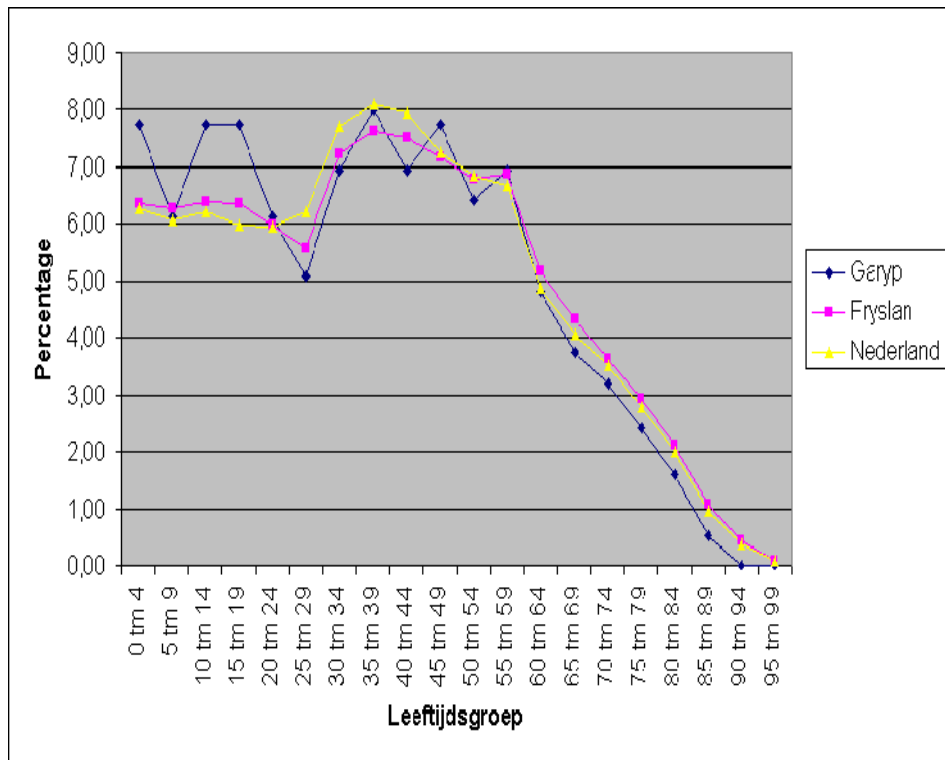
Degenen, die de enquête hebben ingevuld, konden ook aanvullende opmerkingen maken. De werkgroep heeft de volgende **aanbevelingen** overgenomen:

- een goede leesvoorziening is nu en in de toekomst nodig
- een steunpunt voor senioren is gewenst (laagdrempelig)

- voorzieningen voor jongeren vanaf 12 jaar zijn gewenst
- het is belangrijk dat de huidige middenstand blijft
- er moet huisvesting voor jongeren en ouderen komen
- het is goed in de visie aandacht te besteden aan het openbaar vervoer
- in de visie dient aandacht te worden besteed aan de recreatie
- het is belangrijk de onderlinge betrokkenheid ook in de toekomst te waarborgen
- het bevaarbaar maken van de Skipfeart

2.2. De leeftijdsopbouw

Bron de provinsje Fryslân

Garyp is een dorp met een evenwichtige leeftijdsopbouw met slechts enkele afwijkingen van het landelijk beeld. De jeugd m.n. van 12 t/m 18 is over-vertegenwoordigd. De senioren zijn structureel enigszins onder-vertegenwoordigd. Rond 1990 is er een onderzoek gedaan onder senioren en een belangrijk aandachtspunt was toen de huisvesting. Senioren vertrekken op oudere leeftijd naar Burgum door het gebrek aan passende woonruimte en daarbij behorende faciliteiten. Door het seniorencomplex aan de Greate Buorren is deze problematiek voor een deel opgelost. Voor de senioren zijn in het dorp verschillende voorzieningen. De kerk speelt, b.v. bij het bezoekwerk aan ouderen, een belangrijke rol en Garyp heeft een huisarts en een fysiotherapeut. Eenmaal per week komt de Bibliobus en ook is het mogelijk de boodschappen (Spar), boeken (bibliotheek), medicijnen (apotheek) thuis bezorgd te krijgen. Een senioren nabije gemeenschappelijke ruimte is er op dit moment niet. Een nadeel is, dat de voorzieningen verspreid over het dorp zijn (vgl fysiotherapie en huisarts)

Voor de kinderen van 0-4 jaar is er kinderopvang door gastouders, vrijwilligers en de peuterzaal is verschillende dagdelen beschikbaar. Garyp beschikt niet meer over een consultatiebureau. Vanaf 4-12 jaar is er voor de jeugd een protestants-christelijke basisschool. Bijna alle leerlingen bezoeken deze school. Vanaf 12 jaar gaat men voor het voortgezet onderwijs voornamelijk naar Burgum (eerste 2 jaar) en daarna naar Drachten en Leeuwarden. Om gebruik te maken van het openbaar vervoer moet men naar de Wâldwei of naar de Gariperhoeke. Voor de jongeren vanaf 12 jaar zijn weinig activiteiten. De laatste jaren neemt het vandalisme toe. Dit is een belangrijk aandachtspunt. Ook is er weinig jongeren huisvesting. Al jaren wordt hier aandacht voor gevraagd en de nu gebouwde starterswoningen zijn een eerste begin, maar meer jongeren huisvesting is noodzakelijk. We zien, dat de seniorenwoningen aan de Master Lubwei door jongeren bewoond worden. Deze voldoen niet meer aan de normen voor senioren.

2.3. Verenigingen

Chr. Korfbalvereniging V. en V.	It Geahûs Culturele Commissie
Chr.Voetbalver. V. en V. '68	It Geahûs Activiteitencommissie
Chr. Gymnastiekver. V. en V.	Stichting Hulpgoederen Roemenië
Tennisver. "It Akkerlân"	Oogstfeest Garyp
Volleybalvereniging Garyp	Ondernemersvereniging Garyp (OVG)
Damclub Garyp	Peuterspeelzaal 'Lyts Grut'
Schaakclub "De Lytse Pion"	Oranjevereniging
Visclub "De Poask"	Vereniging voor Dorpsbelangen
Biljartverenigingen (4x)	Vereniging voor Dorpsbelangen Aldjierskommisje
Fietsclubs (2x)	Dorpskrante "De Rabbelskûte"
Buurtverenigingen (14x)	Stichting Recreatieve Voorzieningen Garyp
Toneelvereniging	Kalverfokver. "Foarút is ús doel" Garyp e.o.
Vrouwenverenigingen (4x)	Fûgelwacht Garyp e.o.
Schietver. "De Beuk"	Ouderensoçiëiteit
Shantykoor	
Chr. Muziekver. "Looft den Heer"	
Chr. Zangvereniging "Zingt Gode Lof"	

Garyp heeft vele verenigingen. Met name verenigingen op het sportieve terrein (voetbal, korfbal, gymnastiek en tennis) hebben vele leden. De dam- en schaakclub, de zang- en muziekvereniging vergrijzen. Weinig jonge leden melden zich aan.

Er is voldoende ruimte voor de verenigingen om bij elkaar te komen. Met name in het Geahûs, of in eigen ruimten (voetbal en korfbal), maar ook de kerk beschikt over verschillende lokaliteiten.

2.4. De middenstand

In vergelijking met andere dorpen heeft Garyp een behoorlijke middenstand. Dit varieert o.m. van een supermarkt, groenteboer, slager, bakker, SRVman, bloemenwinkel tot computerbenodigdheden. Daarnaast is er een uitgebreide groep bedrijven variërend in aannemers/ bouwbedrijven, schilder/ spackbedrijven, maar ook garagebedrijven, hoveniers en een fouragehandel. De middenstand heeft zich verenigd in de OVG en organiseert jaarlijks vele activiteiten.

2.5. Recreatie

In Garyp zijn weinig recreatiemogelijkheden. In Earnewâld zijn echter voldoende mogelijkheden. Mensen op doortocht kunnen in Garyp op dit moment geen kopje koffie drinken op een terras. Wel zijn de zitmogelijkheden in het dorp vergroot. Garyp beschikt over een eigen zwembad. Dit wordt, gezien de beperkte diepte, gebruikt door de jeugd tot 12 jaar en een groepje senioren ('s morgens vroeg)

2.6 Gewenste situatie/ visie.

Knelpunten

2.6.1. Ontbreken van huisvestingsvoorzieningen voor meerdere groepen.

Het is belangrijk dat we komen tot een geïntegreerde visie voor de langere termijn. **Daarom clusteren we een aantal knelpunten.** Met name worden als knelpunten genoemd, de huisvesting en de zorg voor ouderen, de faciliteiten voor jongeren (vanaf 12 jaar) en de huisvesting voor jongeren.

Oplossingen

In het dorp een lokatie voor senioren en jongeren met de daarbij behorende zorg, c.q. faciliteiten!

Nadere uitwerking. De lokatie kan gevonden worden op of bij de school of het Geahüs. Ook de gebouwen achter de Andreastsjerke kunnen hierin geïntegreerd worden. We hebben het dan over een **clustering van voorzieningen**. Hierin worden gehuisvest:

- a. het consultatiebureau
- b. de kinderopvang/peuterzaal
- c. steunpunt (informatie voor senioren; ook de kerk hierbij betrekken)
- d. wijkverpleging/thuiszorg
- e. eventueel op termijn de fysiotherapie en de huisarts
- f. gemeenschappelijke ruimte voor senioren
- g. appartementen voor senioren
- h. huisvesting voor jongeren
- i. ontmoetingsruimten voor jongeren
- j. muziekschool etc.
- k. bibliotheekvoorziening
- l. dorps huis en/of school
- m. voor-en naschoolse opvang

Voordelen:

- de voorzieningen zijn geclusterd (dicht bij elkaar)
- ruimten kunnen voor verschillende doeleinden worden gebruikt (efficiency)
- verschillende leeftijden ontmoeten elkaar (onderlinge betrokkenheid)
- door samenwerking ontstaan er meer mogelijkheden
- met name senioren willen graag een lokatie waar wat te zien is
- co-financiering (door participatie meerdere geldbronnen aanboren)

Nadelen:

- participanten zullen moeten samen werken (meer rekening houden met elkaar)

Ook is er de ontwikkeling, dat ouders en (klein)kinderen in één pand (blijven) wonen. Pake en beppe zorgen voor de opvang van hun kleinkinderen en later nemen de kinderen de zorg voor hun ouders op zich. Het is belangrijk, dat eventuele initiatieven in dit kader worden gestimuleerd en niet door de regelgeving worden geblokkeerd.

Opmerking:

In de enquête werd door sommigen aangegeven, dat een sporthal gewenst is. Enkele jaren terug is geprobeerd een sporthal te realiseren. Dat is niet gelukt. De werkgroep is van mening, dat gezien de grootte van het dorp en de nabijheid van een sporthal in naburige dorpen, een sporthal vooralsnog niet tot de mogelijkheden behoort.

Actiepunt:

Instellen van een projectgroep, bestaande uit belanghebbenden, die samen met de gemeente de mogelijkheden van clustering c.q. multifunctionaliteit onderzoekt en binnen een jaar met een beleidsplan komt, waarin de haalbaarheid van bovenstaande doelen verwoord staat.

2.6.2. Knelpunt: weinig faciliteiten voor jongeren. De jongeren klagen, dat er weinig te doen is voor jongeren. Het vandalisme neemt toe. Ouders weten echter vaak niet, hoe ze moeten reageren op excessen. Ze hebben soms het gevoel alleen te staan.

Oplossingen

De opvoeding is de verantwoordelijkheid van de ouders. Zij dienen te weten, waar hun kinderen zijn. Ook in de avonden. We dienen elkaar daarop aan te spreken. Sociale controle is noodzakelijk. Het is belangrijk, dat ouders informatie krijgen over opvoeding en met elkaar in gesprek komen, zodat een gezamenlijke aanpak tot de mogelijkheden behoort. Ouderavonden voor ouders dienen in dit kader te worden uitgebreid. Volwassenen (dus niet alleen ouders) hebben een voorbeeldfunctie. Dat geldt niet alleen voor het drinken van alcohol, maar ook het omgaan met elkaar en de zorg hebben voor elkaar zijn belangrijke aandachtspunten. Daarnaast zal er een **dorpsnetwerk** worden opgericht, waar peuterzaal, school, jongerenwerk, politie en maatschappelijk werk in vertegenwoordigd zijn. Inwoners kunnen opvallende zaken melden en hulpvragen kunnen daar gesteld worden. Belangrijk is dat dit een laagdrempelige voorziening is.

Belangrijk is, dat jongeren hun vrije tijd op een plezierige en zinvolle wijze besteden. Daarom willen we ruimten inrichten, waar jongeren kunnen deelnemen aan verschillende activiteiten. Begeleiding door professionals (jongerenwerkers) en vrijwilligers is noodzakelijk.

Actiepunt: In combinatie met voorgaande punt.

2.6.3. Knelpunt: het behouden van de middenstand

Oplossingen

De middenstand speelt naar de mening van de commissie op goede wijze in op nieuwe ontwikkelingen. Men probeert meer voorzieningen naar zich toe te halen (b.v. postagentschap) en door persoonlijke service en een redelijk prijsniveau vinden gelukkig nog vele inwoners de weg naar de plaatselijke middenstand. In dit kader is het van belang, dat de glasbakken bij de winkels zijn gesitueerd. Dat betekent plaatsing in het centrum van het dorp, maar niet gezichtsbepalend. Daarom kiezen we voor **verzonken glasbakken**.

Het behoud van de middenstand is een zaak van ons allen. Het is goed elkaar daarop te wijzen, want vaak staat men er niet bij stil. Eénmaal per jaar heeft dorpsbelang een gesprek met de middenstand, zodat knelpunten, c.q. vermindering van klandizie, vroegtijdig gesignaleerd worden en in gezamenlijkheid geprobeerd

wordt tot oplossingen te komen. Belangrijk is, dat de middenstand het gevoel heeft er niet alleen voor te staan. Als dorp moeten we uitstralen, dat we de middenstand belangrijk vinden en deze willen behouden!

Actiepunt: Jaarlijks overleg met OVG.

2.6.4. Knelpunt: er is weinig aandacht voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden. In Garyp is geen museum en ook is er geen ruimte beschikbaar voor exposities.

Oplossingen

Het oprichten van een cultuurhistorische vereniging/werkgroep. Deze brengt de cultuurhistorische waarden van Garyp op een gestructureerde wijze in kaart. De Vereniging probeert cultuurhistorische zaken voor het nageslacht te bewaren. Door middel van exposities, lezingen enz. probeert de Vereniging aandacht, c.q. waardering, te krijgen voor ons cultuurhistorisch erfgoed.

Actiepunt: het oprichten van een cultuurhistorische vereniging

3. Fysieke aspecten m.b.t. de ruimtelijke ontwikkeling.

3.1 Gewenste situatie.

3.1.1. Als Garyp een vitaal dorp wil blijven zijn er meer inwoners nodig

Een beheerste groei is van wezenlijk belang voor de leefbaarheid van Garyp. Dat heeft te maken met de bestaanbaarheid van de verschillende verenigingen., scholen, middenstand, kerk, etc.

In de afgelopen jaren 2004 en 2005 zijn woningen gebouwd in het plan de Sânhichte en zijn er bouwactiviteiten geweest op het terrein van Wijmenga aan de Gr Buorren en op het terrein van Smedes aan de Lytse Buorren.

Op dit moment zijn er geen bestemmingsplannen gereed voor nieuwe bouwactiviteiten. In het woonplan Tytsjerksteradiel staat aangegeven dat toekomstige uitbreiding zal plaatsvinden achter Koutenburg, langs de Brandsmaloane en vervolgens achter de Ljippenstâl. Dit voorjaar zal het woonplan worden geactualiseerd. Het is derhalve belangrijk om de bestemmingsplanprocedure zo snel mogelijk op te starten.

Het dorp heeft thans ongeveer 700 woningen en ongeveer 2000 inwoners. Willen we over 15 jaar naar ongeveer 2500 inwoners, dat is gemiddeld 30 inwoners per jaar en dat zijn gemiddeld 10 woningen per jaar, dan moet de genoemde bestemmingsplanprocedure voortvarend in gang worden gezet.

Actiepunten:

Aandringen op herziening Woonplan van de gemeente Tytsjerksteradiel.

Aandringen op in gang zetten van planologische procedures inzake bestemming achter Koutenburg en Ljippenstâl.

3.1.2. Er zijn onvoldoende woningen voor jongeren en jonge gezinnen/ ouderen 55+.

In de enquête wordt aangegeven dat ruim de helft deze mening deelt. Uit de nadere vraagstelling wordt duidelijk dat er onvoldoende mogelijkheden zijn voor genoemde doelgroepen, met name gelet op de tijdshorizon van 2020.

Zo is aangegeven dat er behoefte is aan starterswoningen. Starterswoningen zijn nodig om jongeren c.q. jonge gezinnen een kans te bieden om in het dorp te kunnen blijven wonen. Daarnaast is er behoefte aan woonruimte voor alleenstaande jongeren en ouderen. Dat kan worden ingevuld met duplexwoningen; jong boven,oud beneden. Verder is er behoefte aan verschillende typen huur- en koopwoningen. Speciale aandacht moet worden besteed aan de bestaande voorraad seniorenwoningen. Veel van deze woningen voldoen niet meer aan de huidige eisen. In de meeste gevallen levert renovatie niet de gewenste kwaliteit. Onder meer om die reden moet afbraak en herbouw worden overwogen. Deze situatie doet zich o.m.voor aan de Master Lubwei, de Singel en de Tuye. Ondanks het zojuist gerealiseerde Seniorencomplex, is er nu en in de nabije toekomst grote vraag naar dit soort vormen van appartementen. De herbouw op de zojuist aangegeven plaatsen zou daar deels in kunnen voorzien.

De prioriteitsvolgorde is als volgt:

- Fasegewijs vervangen van het huidige contingent bejaardenwoningen door appartementen en duplexwoningen tussen nu en 5 jaar.
- Uitvoeren bestemmingsplan achter Koutenburg tussen 2010 en 2015.
- In uitvoering nemen van het bestemmingsplan achter de Ljippenstâl na 2015

3.1.3. Garyp is een aantrekkelijk dorp voor ouderen om in te blijven wonen.

Een meerderheid van 82% is het eens met de stelling, omdat de middenstand goed is en een arts en apotheek aanwezig is. En er thuiszorg en burenhulp voor ouderen klaar staat. Maar het voorzieningenniveau moet wel zo blijven, anders wordt het een minder aantrekkelijk dorp voor ouderen. Zorgpunt betreft het openbaar vervoer.

Wat wel aandachtspunten zijn **-openbaar vervoer**
 -ouderenzorg
 -meer activiteiten voor ouderen, zoals bingo, of samen eten in het dorpshuis.

Voor de rest is alles aanwezig; winkel, huisarts, apotheek, therapeut, bibliobus, thuiszorg, 65+ soos en evt. burenhulp.

3.1.4. Er moeten meer bedrijven in Garyp komen

In de enquête wordt aangegeven dat activiteiten op het bedrijventerrein gewenst zijn. Er moet ruimte zijn voor eigen kleinschalige nijverheid, of als vestiging met externe bedrijvigheid met wonen en werken in Garyp. Bedrijven van elders moeten niet bij voorkeur worden uitgesloten. Uitbreiding van het bedrijventerrein is derhalve gewenst.

Acties:

Daarvoor moeten de vereiste planologische procedures worden opgestart.
De uitvoering moet binnen 5 jaar kunnen starten.

Ook wordt het gemis van een doe-het-zelf-zaak benadrukt. Bedrijven die er zijn willen we graag houden! Er is meer ruimte nodig voor het vestigen van bedrijven in het buitengebied. Alle bedrijfsgebouwen die nu worden onttrokken aan de landbouw zouden ook in aanmerking moeten kunnen komen voor een MKB bestemming.

Genoemde vormen van kleinschalige nijverheid zullen niet leiden tot een explosieve vorm van werkgelegenheid, maar zijn inherent aan de ontwikkeling die in Garyp gewenst is voor de planperiode. Structurele werkgelegenheid met het vestigen van grote bedrijven is niet aan de orde.

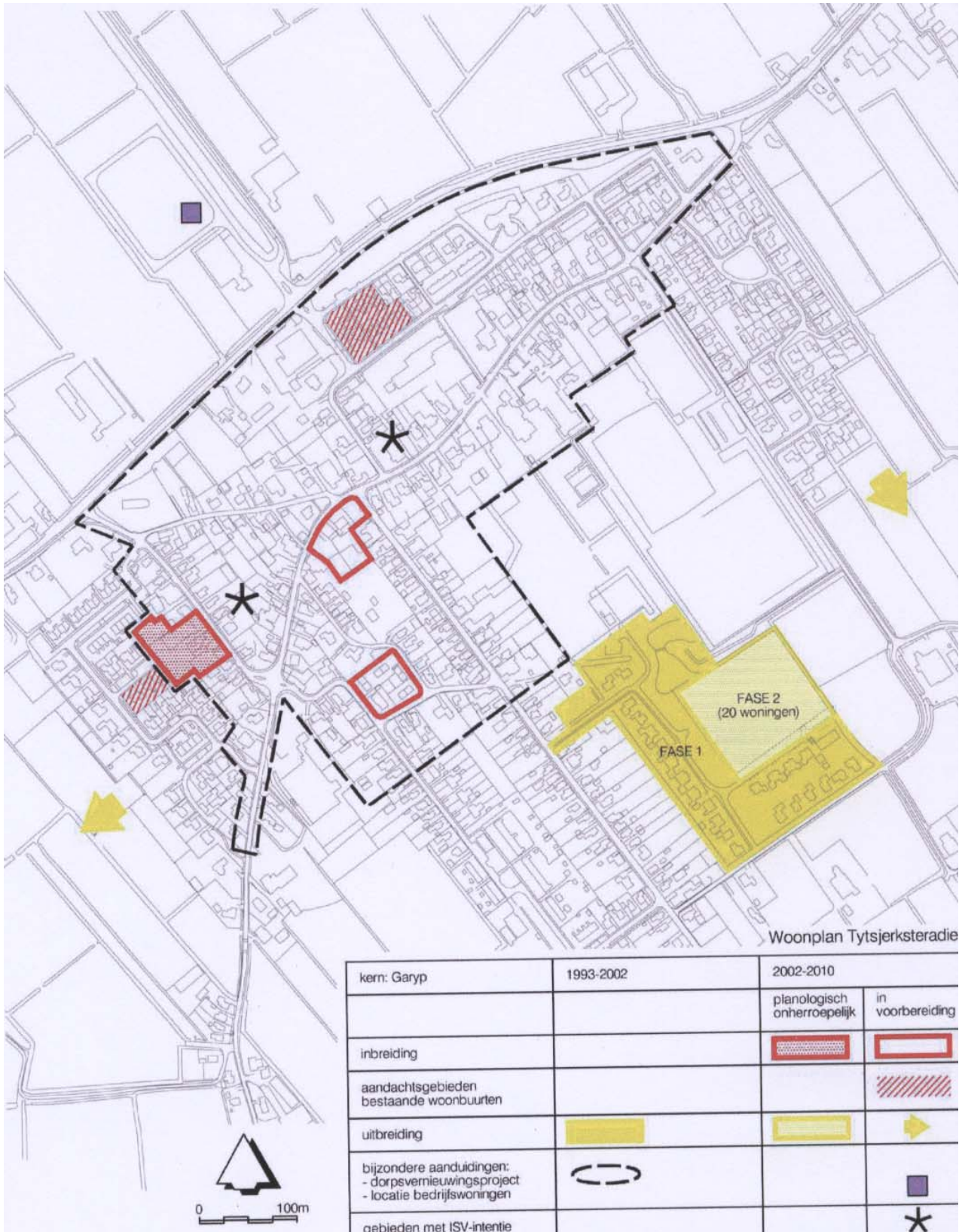
Nieuwe ontwikkelingen:

Ook staan wij open voor een bedrijventerrein langs de van Harinxmaweg van de nieuwe Garyperhoek naar het PM kanaal. (straks westelijk langs de Centrale As).

Ook watergebonden bedrijventerreinen moeten tot de mogelijkheden behoren.

3.1.5. Versterking lintbebebouwing.

Er zijn diverse wegen die aansluiten op het dorp Garyp. Er is veelal sprake van lintbebouwing. Soms is er sprake van gaten in het lint. Er zou eens kritisch naar mogelijkheden van inbreiding moeten worden gekeken. Als de Rondweg om Garyp volgens de huidige planvorming wordt gerealiseerd, dan komen ook de lintbebouwingen van de Westerein en de Easterein hiervoor in aanmerking.

4. Verkeers- en bereikbaarheidsproblematiek onderhoud wegen en verkeersveiligheid.

4.1. Huidige situatie:

4.1.1 Bereikbaarheid

Garyp is door zijn strategische ligging aan de Wâldwei (A31) en de N356 (Nijega – Burgum) uitstekend bereikbaar. Ook voor fietsers is de bereikbaarheid goed, m.u.v. de fietsverbinding Garyp – Warten richting Leeuwarden. Doordat Garyp momenteel aan de zuidzijde uitbreidt ontstaat er wel meer verkeersdruk op wegen als Brandsmaloane, Inialoane en De Tuije.

Bereikbaarheid met openbaar vervoer is vanaf de bushaltes Wâldwei en Sumarrehoeke goed, doch de bushaltes liggen te ver weg. Als men met de bus naar Burgum wil moet men de eerste helft fietsend of lopend afleggen. Voor mensen zonder eigen auto is dat een probleem. Volgens de belevingsenquête is 86.9% (119 st.) van mening dat de bus terug moet in het dorp en dat de busroute Burgum – Garyp – Warten – Leeuwarden hersteld moet worden. Ook Warten spreekt in haar dorpsvisie over herstel van de buslijn 53. De belbus is geen goed alternatief gebleken.

4.1.2. Onderhoud wegen

Op dit moment is de onderhoudstoestand van de wegen in de bebouwde kom in zijn algemeenheid goed. In het fietspad Westerein is wel sprake van hinderlijke boomwortels in het asfalt. Op een aantal buitenwegen is sprake van matig onderhoud. Een aantal bermten worden regelmatig kapot gereden waardoor gaten ontstaan. Dit geldt o.a. voor Siegerswâld en gedeelten Ielke Boonstraloane (tussen Brandsmaloane en nieuwbouw en tussen Klein en de Vries). Ook de bladeren in de herfst op fietspaden N 913 en sneeuw/ijzel op de straten in het dorp baart vele mensen zorgen. Op een aantal buitenwegen is verminderd uitzicht door achterstallig onderhoud in hegknippen, zoals op de Ielke Boonstraloane. De voetpaden zijn in het algemeen goed, zei het dat in sommige paden met de dorpsvernieuwing teveel afschot is aangebracht. Dat geldt overigens ook voor rijwegen in de bebouwde kom. Het onderhoud van nieuw aangelegde fietsroutes in schelpen zoals bij pont en het Spoekepaad langs Margrietkanaal is zo slecht dat er slechts een smal berijdbaar spoor resteert en de rest overgroeit.

Fietspad Spoekepaad

4.1.3. Parkeren

Garyp heeft nauwelijks parkeerproblemen. Alleen op de Inialoane is het huidige zigzag-parkeren problematisch voor de doorstroming en gevaarlijk voor fietsers en minder-validen, die de diepe molgoot moeten doorkruisen. Het eerste stukje Inialoane slijpt vaak dicht door geparkeerde auto's en voor de supermarkt zijn geparkeerde auto's hinderlijk voor schoolkinderen. Extra parkeergelegenheid is hier gewenst. Hier is inmiddels een oplossing voor gevonden door de aanleg van een parkeerterrein op de hoek Inialoane/Greate Buorren. De vrachtauto's in het dorp worden geparkeerd op het bedrijventerrein Eendrachtsweg.

4.1.4. Toegankelijkheid

De toegankelijkheid voor mindervaliden, rolstoelen en kinderwagens is door de pilot 'toegankelijkheid' en de dorpsvernieuwing enerzijds sterk verbeterd door o.a. aanpassing van de trottoirs en het wegwerken van hoogteverschillen. Anderzijds hebben de diepe molgoten in de Inialoane en de Greate Buorren geleid tot nieuwe problemen voor zowel mindervalide als valide aanwonenden en andere weggebruikers. Dit heeft ongetwijfeld invloed op de tevredenheid over wegen bij dorpsbewoners: 33 % zegt tevreden te zijn en 67 % is ontevreden. Deze cijfers zetten aan tot nadenken over de miljoeneninvestering in de dorpsvernieuwing.

4.1.5. Verkeersveiligheid

De veiligheid in het dorp wordt algemeen positief ervaren; 83.5% vindt Garyp een veilig dorp en 16.5% vindt van niet. Voor zover de onveiligheid betrekking heeft op het verkeer wordt in de enquête wederom verwezen naar de gevaarlijke molgoten Inialoane en in mindere mate Greate Buorren en een aantal kruisingen en oversteekplaatsen en kruising Greate Buorren. Daarnaast wordt de verkeersonveiligheid op de N913 vaak genoemd. In het verlengde hiervan zijn eind 2005 een aantal gevaarlijke situaties ontstaan bij de nieuwe aansluiting Wâldwei o.a. de afrit vanaf Leeuwarden kruising N 913. Even verderop moeten de fietsers voorrang verlenen aan de particuliere oprit van Loerts, terwijl Loerts zelf ook voorrang moet geven. In het algemeen valt de rijsnelheid in het dorp wel mee. Slechts incidenteel wordt in het belevingsonderzoek genoemd dat in de straat te hard wordt gereden, zodat de 30 km inrichting wel een positief effect heeft. Incidenteel wordt in de enquête onveiligheid of snel rijden genoemd op I. Boonstraloane, Brandsmaloane, De Tuije, Lytse Buorren, Feanhústerpaad, Mounehoek en It Tennispaadsje.

Concluderend worden de volgende 3 straten/wegen als minst veilig ervaren volgens 139 ondervraagden:

1. Inialoane; 53 ondervraagden ontevreden over diepe goten en overzicht parkeren
 2. Greate Buorren; 19 ondervraagden ontevreden over goten, oversteekplaatsen en kruisingen
 3. N913; 6 ondervraagden ontevreden over snelheid verkeer, oversteken en bereikbaarheid percelen
- Er zijn tevens nog onduidelijkheden geconstateerd t.a.v. status asfaltpad Brandsmaloane en It Tennispaadsje (is het een voetpad of fietspad?). De haakse bocht Tennispaadsje wordt gevaarlijk ervaren i.v.m. ontbreken overzicht voor fietsers en overlast brommers.

De fietsers Stinswei/Eendrachtswei richting pont moeten nu al vaak in de berm door landbouwverkeer. Deze situatie verslechtert snel als het gebied wordt doorsneden door Centrale As en alle verkeer via Eendrachtsweg moet.

4.1.6. Enge plekken

De bushalte en tunnel Siegerswâld wordt nog steeds als enge plek en vrouwonvriendelijk ervaren, ondanks dat de situatie wel is verbeterd door meer verlichting.

Hetzelfde geldt ook voor het Skoallepaadsje tussen de Greate Buorren en Lubwei en het Tennispaadsje en het gedeelte Brandsmaloane-I.Boonstraloane buiten de bebouwde kom. Het voetpad Mounehoek – Ljippenstâl is aardedonker omdat de enige lantaarnpaal in de hulst is verscholen.

Omgeving bushalte Siegerswâld